Republica Moldova

CURTEA CONSTITUŢIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 116g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a articolului II alin. (2) din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018

(*încetarea de drept a mandatului membrilor Consiliului de supraveghere și dezvoltare al Companiei „Teleradio-Moldova”*)

CHIŞINĂU

21 decembrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte,*
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 13 aprilie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 21 decembrie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului II alin. (2) din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ridicată de Ciprian Valah, judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, de dl judecător Ciprian Valah din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 2 martie 2022, dna Violeta Cojocaru s-a adresat cu o cerere de chemare în instanța de judecată împotriva Companiei Publice „Teleradio-Moldova”, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 1401-c din 25 noiembrie 2021 privind încetarea contractului individual de muncă în baza articolului 82 lit. f) din Codul muncii, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

4. La 7 martie 2023, instanța de judecată a conexat la procedura menționată mai sus și cererea de chemare în judecată depusă de dna Tatiana Munteanu împotriva Companiei Publice „Teleradio-Moldova”, prin care aceasta a solicitat anularea ordinului nr. 1042-c din 25 noiembrie 2021 privind încetarea contractului de muncă în baza articolului 82 lit. f) din Codul muncii, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului pentru absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

5. Prin Încheierea din 7 aprilie 2023, dl judecător Ciprian Valah a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului II alin. (2) din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 22
Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 43
Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 sunt următoarele:

„[…]

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Mandatul tuturor membrilor Consiliului de supraveghere și dezvoltare și al directorului general al Companiei „Teleradio-Moldova” încetează de drept la data intrării în vigoare a prezentei legi.

[…].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției precizează că la data intrării în vigoare a articolului II alin. (2) din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale, mandatele de președinte și de secretar ale reclamantelor din litigiul principal, deținute de către acestea în cadrul Consiliului de supraveghere și dezvoltare al Companiei „Teleradio-Moldova”, au încetat de drept.

9. În acest sens, autorul excepției subliniază că argumentul de bază al cererilor de chemare în judecată aflate pe rol îl constituie neconstituționalitatea articolului II alin. (2) din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021, din motivul unei pretinse încălcări a articolelor 22 și 43 din Constituție și 6 § 2 din Convenția Europeană.

10. Totodată, autorul excepției susține că încetarea de drept a mandatelor de membru ale reclamantelor în cadrul Consiliului de supraveghere și dezvoltare al Companiei „Teleradio-Moldova” a încălcat independența exercitării funcției în cadrul serviciilor publice de radiodifuziune care le este recunoscută reclamantelor în baza Recomandării nr.R(96)10 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind garantarea independenței serviciului public de radiodifuziune.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată din oficiu de către dl judecător Ciprian Valah, din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul II alin. (2) din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale, care prevede că mandatul tuturor membrilor Consiliului de supraveghere și dezvoltare și al directorului general al Companiei „Teleradio-Moldova” încetează de drept la data intrării în vigoare a prezentei legi.

15. Având în vedere că obiectul litigiului din fața instanței de judecată vizează controlul legalității ordinelor de concediere a reclamantelor, care au fost emise în baza articolului II alin. (2) din Legea menționată, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate.

16. Curtea menționează că prevederile contestate nu au fost supuse anterior controlului de constituționalitate.

17. O altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental garantat de Constituție (DCC nr. 95 din 17 iunie 2021, § 28; DCC nr. 125 din 13 septembrie 2022, § 22).

18. Autorul excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 22 (*neretroactivitatea legii*) și 43 (*dreptul la muncă și la protecția muncii*) din Constituție și 6 § 2 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale.

19. Analizând sesizarea, Curtea precizează că autorul nu a argumentat caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu dispozițiile articolelor 22 și 43 din Constituție. Curtea observă că autorul s-a limitat la simpla invocare a acestor norme. În aceste condiții, Curtea nu poate identifica, în mod rezonabil, nicio critică de neconstituționalitate.

20. Curtea reiterează că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității

(prevederea legală), textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională) și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat. Simpla enumerare a unor articole din Constituție, în lipsa unei argumentări proprii, nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (DCC nr. 117 din 8 septembrie 2022, §§ 14 și 15).

21. Totodată, Curtea reține că nici în capătul sesizării în care susține încălcarea articolului 6 § 2 din Convenția Europeană, autorul excepției nu formulează critici de neconstituționalitate. În acest sens, Curtea precizează că nu-l poate înlocui pe autorul excepției, căutând argumente în favoarea tezelor sale (DCC nr. 20 din 2 martie 2023, § 54).

22. Pe de altă parte, în capătul excepției în care autorul pretinde încălcarea principiului independenței exercitării funcției în cadrul serviciilor publice de radiodifuziune, Curtea observă că acesta nu-și raportează criticile la o prevedere concretă din Constituție care ar oferi protecție acestui principiu.

23. Curtea subliniază că procedurile din fața sa au un caracter adversarial. Prin urmare, autorului sesizării îi revine sarcina de a-și preciza argumentele juridice, explicând în ce mod, în opinia sa, prevederile constituționale invocate au fost încălcate (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Trofimchuk v. Ucraina* (dec.), 31 mai 2005; *Baillard v. Franța* (dec.), 25 septembrie 2008).

24. Așadar, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului II alin. (2) din Legea nr. 158 din 4 noiembrie 2021 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ridicată de Ciprian Valah, judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte **Domnica MANOLE**

Chișinău, 21 decembrie 2023
DCC nr. 183
Dosarul nr. 116g/2023